

Ianuș ERHAN,
dr., conf. univ.
PhD,
Associate Professor

SISTEMUL ORGANIZAȚIONAL AL DOMENIULUI DE ORDINE ȘI SECURITATE PUBLICĂ*

Ordinea și securitatea publică se asigură prin totalitatea măsurilor luate de forțele de ordine, pentru menținerea, asigurarea și, în ultimă instanță, restabilirea ordinii publice. Forțele de ordine reprezintă cadrul instituțional al sistemului de ordine și securitate publică, iar în cadrul analizei întreprinse vom căuta să evidențiem două autorități publice cu competențe nemijlocite în domeniul ordinii și securității publice, și anume Poliția și Inspectoratul General de Carabinieri.

Realizarea atribuțiilor polițienești presupune stabilirea unei structuri instituționalizate care exteriorizează organizarea și exprimă repartizarea competențelor, funcțiilor, atribuțiilor și sarcinilor pe diferite nivele organizaționale, cu evitarea suprapunerilor, dublărilor sau, și mai rău, a lipsei de subdiviziuni responsabile de realizarea anumitor competențe.

Totodată, realizarea prevederilor legale presupune o transpunere a atribuțiilor funcționale în activități concrete. Astfel, structura și, respectiv, repartizarea competențelor conform structurii existente determină crearea subdiviziunilor polițienești care ar realiza eficient și la nivelul scontat competențele atribuite.

Cuvinte-cheie: Ordine și securitate publică, poliție, Inspectoratul General de Carabinieri, activitate polițienească, cadru organizațional și funcțional, nivele de organizare, competențe, atribuții și responsabilități.

THE ORGANIZATIONAL SYSTEM IN THE FIELD OF ORDER AND PUBLIC SECURITY

Public order and public security are ensured by all the measures taken by law enforcement, to maintain, ensure and, in the last instance, restore public order. The law enforcement, in turn, represents the institutional framework of the public order and security system, and from the analysis undertaken, we highlight two public authorities with direct competences in the field of public order and security, namely the Police and the General Inspectorate of Carabineers.

The realization of police duties requires the establishment of an institutionalized structure that externalizes the organization and expresses the distribution of competences, functions, attri-

---

*Articol realizat în cadrul proiectului (posdoctorat) „Arhitectura juridică a mecanismelor naționale de ordine și securitate publică”

butions and tasks on different organizational levels with the avoidance of overlaps, duplications or, even worse, the lack of dedicated subdivisions responsible for the realization of certain competences.

At the same time, the realization of the legal provisions requires a transposition of the functional attributions into concrete activities. Thus, the structure and, respectively, the distribution of competences according to the existing structure determines the creation of police subdivisions that would perform the assigned competences efficiently and at the expected level.

Keywords: Public order and public security, Police, The General Inspectorate of Carabineers, police activity, organizational and functional framework, organizational levels, competences, attributions and responsibilities.

Introducere. Sistemul de ordine și securitate publică, de fapt, ca și orice alt sistem public, se împarte în două componente distincte: cel organizațional (mai este numit și instituțional) și cel funcțional. Totodată, făcând, în esența sa, parte din sistemul public, acesta este guvernat de anumite reglementări, principii și mecanisme universal valabile pentru toate sistemele publice, dar având și caracteristicile sale distincte.

De cele mai multe ori, prin aspectul organizațional înțelegem acea construcție internă, interacțiune existentă dintre diferitele elemente ale acestei construcții, sistemul părghiilor de activitate și control, precum și mecanismul distinct de a organiza procesul de realizare a competențelor și sarcinilor din domeniile de responsabilitate pe care le au autoritățile și instituțiile publice.

Trecută prin prisma scopului ca rezultat ce urmează a fi atins, din punct de vedere organizațional „ordinea publică este ansamblul de instituții și reguli destinate asigurării bunei funcționări a serviciilor publice ale țării, precum și raporturile de moralitate și securitate ale locuitorilor săi” [1, p.130].

Aspectul funcțional determină, la rândul său, transpunerea aspectului organizațional descris mai sus în activități și rezultate concrete pe diferite nivele și prin diverse interacțiuni, care îmbracă forma raporturilor juridice concrete ce sunt reglementate de normele dreptului constituțional, dreptului administrativ, dreptului financiar, dreptului contravențional, etc.

Cadrul instituțional susținut de cel legal sunt elemente definitorii ale noțiunilor de ordine și securitate publică, iar starea de legalitate este rezultatul îmbinării și interacționării acestora, care decurge din asigurarea de către stat, prin intermediul autorităților împuternicite, doar conform prevederilor legale a stării sus-menționate.

Pe de altă parte, dacă analizăm corelația dintre drepturile omului și asigurarea ordinii publice, constatăm faptul că realizarea acesteia la nivel național este efectuată prin instituția specializată denumită Poliție, iar mai nou și prin intermediul Inspectoratului General de Carabinieri [2, p.32].

Păstrarea ordinii și liniștii în comunitate a fost preocuparea de bază a comunităților și societăților umane indiferent de perioada istorică sau orânduirea socială. Pentru asigurarea acestui climat de ordine și disciplină, de respectare a normelor sociale, sub diferite forme a fost promovat dreptul de poliție al statului. Statutul juridic al instituțiilor cu atribuții polițienești în stat a fost și este o problemă fundamentală de care depinde caracterul democratic sau totalitar al unui stat [3, p.63].

Este cunoscut faptul că atunci când într-un stat nu domină principiul supremației legii, nu sunt protejate la nivelul cuvenit drepturile și libertățile fundamentale ale omului, când interesele statului sunt net superioare în raport cu cele ale omului și aceste interese sunt asigurate prin metode de constrângere aplicate de către organele represive, astfel de stat

este calificat drept unul polițienesc, antipod al statului de drept, democratic. Astfel, calificarea „stat polițienesc” are o semnificație negativă, în coraport cu standardele internaționale privind statul de drept, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, cu principiile umanismului, echității sociale, dreptății [4, p.22].

Întotdeauna există pericolul ca un stat care exercită un control justițiar sever să creeze un regim polițienesc, care asigură un grad superior de securitate, dar care, pe de altă parte, îngreudește și amenință drepturile și libertățile cetățenești.

După cum menționează autorul Furtună D., „oamenii vor tolera organele de forță care acționează sever împotriva infractorilor și vandalilor, atât timp cât ele se ocupă doar de menținerea ordinii publice și nu se transformă ele însele în agresori, în bătă politică, în structuri corupte care protejează un regim despot” [5, p.540].

Pe de altă parte, statul nu își poate asigura lui, cât și cetățenilor care locuiesc în acest stat acel nivel de siguranță publică necesar, altfel decât prin crearea și organizarea instituțiilor responsabile în acest sens, stabilirea unor reglementări de cele mai multe ori obligatorii, mai puțin cu caracter de recomandare, creând prin îmbinarea acestora acea ordine care trebuie respectată și protejată, respectiv ordinea publică.

Astăzi, poliția este văzută din ce în ce mai mult ca un furnizor de servicii pentru cetățeni, ca o organizație care apără drepturile omului, iar polițiștii sunt nevoiți în fiecare zi să găsească echilibrul fragil și dificil dintre obligația de a proteja și cea de a respecta drepturile omului. De exemplu, în eforturile sale de a proteja drepturile omului, poliția trebuie să aplice strict mijloace proporționale, în special atunci când este implicată folosirea forței. Acest lucru reprezintă cea mai mare provocare în activitatea polițienească bazată pe drepturile omului – protejarea drepturilor omului cu mijloacele cel mai puțin intrusiv [6, p.10].

Fiecare stat și-a creat și perfecționat

structuri în domeniul ordinii publice în pas cu propria sa dezvoltare istorică, păstrând propria identitate. Există astfel o varietate de structuri organizatorice, relaționale și concepții de abordare în plan intern a ordinii publice. Cu titlu de exemplu, în Germania, ordinea publică este încredințată poliției, în timp ce în Franța, Belgia, Olanda, Canada, Spania – în mediul urban ordinea publică este încredințată Poliției, iar în mediul rural pe aceasta linie are atribuții Jandarmeria. În SUA competența aparține poliției cu particularitatea că, pentru restabilire, acționează și Garda Națională, o instituție care funcționează în regim temporar, fiind încadrată cu cetățeni americani de diferite profesii care sunt plătiți să se pregătească săptămânal și la nevoie să acționeze alături de poliție. Remarcăm faptul că, în majoritatea statelor, forțele de ordine publică sunt în subordinea Ministerului de Interne (Ministerul Securității Publice, etc.) și sunt coordonate centralizat pentru aplicarea legii. Excepție fac Franța și Olanda unde Jandarmeria se află în structura Ministerului Apărării [7, p.5].

Scopul lucrării. Ordinea și securitatea publică se asigură prin totalitatea măsurilor luate de forțele de ordine, pentru menținerea, asigurarea și, în ultimă instanță, restabilirea ordinii publice. Forțele de ordine, la rândul său, reprezintă cadrul instituțional al sistemului de ordine și securitate publică, iar din analiza întreprinsă evidențiem două autorități publice cu competențe în domeniul ordinii și securității publice, și anume Poliția și Inspectoratul General de Carabinieri (în alte state este cunoscut sub denumirea de Jandarmerie, Gardă Civilă, Gardă Națională, etc.).

Din considerentele date ne-am propus o cercetare științifică și o analiză a reglementărilor legale ce determină organizarea și funcționarea Poliției și Carabinierilor, autorități menite să realizeze direct și nemijlocit competențele în domeniul ordinii și securității publice.

Rezultatele obținute.

Poliția. René Lévy consideră că „Poliția

în sens general înseamnă forța publică, care menține ordinea publică și reprimă criminalitatea; în sens juridic, poliția înseamnă un ansamblu de reguli impuse de către o autoritate publică cetățenilor pentru ansamblul actelor vieții curente sau pentru a reglementa o activitate determinată în scopul menținerii unei anumite ordini, iar prin extensie punerea în practică a acestor reguli” [8, p.450].

Cercetătorii Boeșteanu C., Cușnir V., Grati V. și Dogotari I. referindu-se la etimologia cuvântului „poliție”, menționează că „este o expresie aprobată, tradițională și universală din punct de vedere istoric, filosofic și juridic. Expresia dată are un șir de calități indiscutabile, cum ar fi, în primul rând, aparat, în obligațiile căruia se află povara principală de menținere a ordinii publice și asigurare a securității publice în toate țările lumii, care servește drept instrument (mijloc) universal de constrângere și, în majoritatea țărilor, se numește „poliție” [9, p.19].

După cum vedem, majoritatea cercetătorilor scot în evidență Poliția, ca fiind o entitate distinctă, cu o formă exactă și determinată de organizare, funcționare și cu un cerc stabilit de funcții și atribuții.

Poliția este instituția publică menită să apere drepturile și libertățile cetățenilor, interesele societății în ansamblu, dar și cele ale statului. Din aceste considerente, activitatea poliției într-un stat de drept, bazat pe supremația legii, este extrem de importantă [10, p.219].

Cu peste nouă mii de angajați, Poliția este una dintre cele mai mari autorități administrative din Republica Moldova, iar impactul activității acesteia are un efect imediat și direct asupra percepțiilor cetățenilor privind capacitatea statului de a face față sarcinilor de asigurare a unui climat de securitate publică înalt. Nu trebuie să uităm și faptul că Poliția este printre cele mai vizibile instituții ale statului, iar angajații acesteia sunt printre primii care intervin la chemările, sesizările și plângerile cetățenilor.

Poliția din Republica Moldova, creată imediat după 1990, a moștenit un model de organizare de tip ierarhic, piramidal, centralizat, în cadrul unei structuri militare cu reguli stricte. Acest tip de organizare și funcționare, în care majoritatea deciziilor se luau la nivel central și se transmiteau în teritoriu pentru executare, nu permitea adaptarea activității Poliției la specificul fiecărei comunități [1, p.56].

Ulterior, Poliția a trecut prin mai multe etape de transformare, iar astăzi respectă modelul de organizare și funcționare valabil pentru majoritatea structurilor polițienești din lume. Respectiv, deține aproximativ aceleași competențe, se conduce după aceleași principii și reguli de funcționare aplicabile într-un stat de drept cu un regim democratic. De asemenea, reformarea acesteia a deținut cea mai importantă poziție în complexul proces de reformare al domeniului afacerilor interne, iar intrarea în vigoare la data de 05.03.2013 a Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului a marcat începutul unei noi etape calitative de dezvoltare.

Articolul 2 al legii prenotate prevede expres că Poliția este o instituție publică specializată a statului, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor [11].

Totodată, activitatea Poliției se desfășoară exclusiv în baza și pentru executarea legii, în interesul persoanei, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnității umane, prevăzute în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, în Codul European de Etică al Poliției și în alte acte internaționale, în conformitate cu principiile legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării,

controlului ierarhic permanent, răspunderii personale și profesionalismului, transparenței, respectării secretului de stat și al altor informații oficiale cu accesibilitate limitată.

După cum observăm, principiul legalității în organizarea și funcționarea Poliției este scos în evidență; la fel, nu mai puțin importantă este referința la drepturile și libertățile omului, și anume garantarea acestora prin prisma actelor internaționale care determină construcția respectivă și stabilește mecanismele necesare, atât la nivel național, cât și internațional.

Din analiza prevederilor inserate în Legea specială, determinăm că Poliția îndeplinește 5 categorii de atribuții de bază privind: a) prevenirea infracțiunilor și contravențiilor; b) investigarea infracțiunilor și contravențiilor, urmărirea penală; c) menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice, protecția drepturilor și a intereselor legitime ale persoanei și comunității; d) asigurarea înfăptuirii justiției; e) asistența populației și a administrației publice locale [12, p.71].

Sub aspect comparativ, în Legea de organizare și funcționare a Poliției Române se stipulează finalitatea acesteia, precizându-se că: „activitatea Poliției constituie serviciu public specializat și se realizează în interesul persoanei, al comunității, precum și în sprijinul statului exclusiv pe baza și în executarea legii” [13].

Analizând legislația statului vecin, autorul Prună Ș. deduce că „atribuțiile (obiectivele) Poliției Naționale pot fi incluse în cele trei mari categorii de obiective, iar ponderea cea mai mare poate reveni obiectivelor din prima categorie, respectiv rezolvarea misiunilor și sarcinilor. Astfel, cele mai importante misiuni ale poliției sunt: „apără viața, integritatea corporală și libertatea persoanelor, proprietatea privată și publică, celelalte drepturi și interese legitime ale cetățenilor și ale comunității” și „aplică măsuri de menținere a ordinii și liniștii publice, a siguranței cetățeanului, de prevenire și combatere a fenomenului infracțional și de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și

integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității” [14, p.10].

Atât în Republica Moldova, cât și în România realizarea atribuțiilor polițienești presupune stabilirea unei structuri instituționalizate care asigură organizarea și funcționarea Poliției prin repartizarea competențelor, funcțiilor, atribuțiilor și sarcinilor pe diferite nivele organizaționale cu evitarea suprapunerilor, dublărilor sau, și mai rău, a lipsei de subdiviziuni dedicate și responsabile de realizarea anumitor competențe.

Totodată, realizarea prevederilor legale presupune o transpunere a atribuțiilor funcționale în activități concrete. Astfel, structura și, respectiv, repartizarea competențelor conform structurii existente determină crearea unei organizații polițienești care ar realiza eficient și la nivelul scontat competențele atribuite.

Conform reglementărilor legale, Poliția se compune din:

- Inspectoratul General al Poliției;
- Subdiviziunile specializate;
- Subdiviziunile teritoriale.

Constituit în anul 2013, ca autoritate administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției (în continuare IGP) a fost desemnat ca autoritate centrală de administrare și control asupra Poliției și, nemijlocit, ca responsabil și cu un rol esențial în ceea ce privește activitatea de implementare a politicilor statului în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, protecției drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și comunității, prevenirii, investigării și descoperirii infracțiunilor și a contravențiilor, înfăptuirii justiției, asistenței populației și autorităților administrației publice locale [15, p.404].

Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului stabilește că Inspectoratul are statut de persoană juridică distinctă cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova. Acesta este condus de un șef numit de Guvern la propunerea ministrului Afacerilor

Interne, care este asistat de adjuncți; la ziua de astăzi sunt instituite trei funcții de adjuncți, numiți în funcție la propunerea sa, prin ordinul ministrului Afacerilor Interne [11].

În vederea realizării misiunii sale, Inspectoratul asigură executarea următoarelor funcții de bază:

1) implementarea politicilor statului în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, prevenirii, investigării și descoperirii infracțiunilor și a contravențiilor;

2) asigurarea apărării vieții, integrității corporale, sănătății și libertății persoanei, proprietății private și publice, altor drepturi legitime ale persoanei și comunității;

3) asigurarea cooperării cu autoritățile administrației publice centrale și locale, societatea civilă, mass-media, precum și cu organisme internaționale;

4) asigurarea managementului eficient al resurselor umane, disciplinei și legalității, instruirii și perfecționării permanente, protecției juridice și sociale a angajaților, precum și dezvoltarea și consolidarea bazei tehnico-materiale;

5) consolidarea capacităților manageriale ale subdiviziunilor Poliției prin monitorizarea respectării legislației, implementării politicilor elaborate de către Ministerul Afacerilor Interne și controlul modului de aplicare al acestora de către toate structurile din subordine în domeniile lor de responsabilitate, precum și controlul modului de distribuire și utilizare a resurselor administrative, umane, financiare și logistice [16].

În domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, protecției drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și comunității, Poliția exercită mai multe atribuții, dintre care am considerat că cele mai importante sunt următoarele:

– desfășurarea de activități de menținere a ordinii și securității publice, a siguranței persoanelor, de identificare și contracarare a acțiunilor ce atentează la viața, libertatea, să-

nătatea și integritatea persoanelor, la proprietatea privată sau publică, precum și la alte interese legitime ale comunității;

– desfășurarea de acțiuni de asigurare a ordinii publice cu ocazia întrunirilor, manifestărilor cultural-sportive și a altor activități similare, precum și de restabilire a ordinii publice în situațiile prevăzute de legislație;

– supravegherea și controlul circulației pe drumurile publice și colaborarea cu alte autorități publice, instituții, asociații obștești și organizații neguvernamentale în vederea ridicării nivelului de siguranță a traficului rutier;

– asigurarea acordării ajutorului cetățenilor care au suferit în urma comiterii infracțiunilor, contravențiilor sau accidentelor, precum și celor aflați în stare de neputință sau în altă stare ce prezintă pericol pentru viața și sănătatea lor.

Inspectoratul dispune de propriul său aparat administrativ, alcătuit din direcții, secții și servicii, responsabile atât de activitățile indispensabile oricărei autorități publice (resurse umane, finanțe, cooperare internațională, logistică, asistență juridică, etc.), cât și de coordonarea competențelor specifice. Totodată Inspectoratul are în subordinea sa:

1) subdiviziuni specializate;

2) subdiviziuni teritoriale.

Astfel, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, sunt create și funcționează subdiviziuni specializate care sunt unități ale Poliției de competență teritorială generală, subordonate Inspectoratului General al Poliției.

La moment, în cadrul Poliției naționale activează următoarele subdiviziuni specializate:

1. Inspectoratul național de investigații;

2. Inspectoratul național de securitate publică;

3. Direcția protecția martorilor;

4. Brigada de poliție cu destinație specială „Fulger”;

5. Direcția generală urmărire penală;

6. Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare;

7. Direcția cooperare polițienească in-

ternațională;

8. Direcția aprovizionare tehnico-materială;

9. Direcția interacțiune justiție;

10. Direcția chinologică.

Conform Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național de Investigații, este stabilit că acesta reprezintă o subdiviziune specializată a Poliției creată în scopul investigării și descoperirii infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, precum și a celor cu rezonanță socială sporită, urmărire și tragere la răspundere penală a infractorilor deosebit de periculoși, organizare, desfășurare și dirijare a activităților speciale de investigații, curmare a criminalității organizate, constatare a contravențiilor pe domeniul de competență, precum și administrarea fondului arhivistic special al Poliției.

Misiunea acestei subdiviziuni este de a coordona, organiza și realiza activități ce țin de relevarea, investigarea și descoperirea infracțiunilor și contravențiilor atribuite în competența acestuia, precum și combaterea criminalității pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Totodată, în vederea realizării misiunii sale, exercită următoarele funcții de bază:

- coordonează, dirijează, organizează și verifică activitățile subdiviziunilor de investigații din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției;

- verifică, organizează și desfășoară activități informațional-analitice asupra infracțiunilor;

- asigură o politică unică în activitatea specială de investigații desfășurată de către subdiviziunile Poliției;

- investighează și descoperă infracțiuni și contravenții atribuite în competența sa [17].

Un alt Regulament, cel de organizare și funcționare a Inspectoratului Național de Securitate Publică (în continuare INSP), prevede că în calitate de subdiviziune specializată a Poliției, structura respectivă este creată în scopul menținerii, asigurării și restabilirii or-

dinii publice, asigurării dirijării, supravegherii și controlului traficului rutier, precum și supravegherii, controlului respectării regimului armelor și al munițiilor cu destinație civilă, respectării legislației în domeniul activității particulare de detectiv și de pază, de confecționare și distrugere a ștampilelor, precum și al sporiirii climatului de siguranță în societate [18]. Iar misiunea INSP constă în realizarea atribuțiilor Poliției în domeniul de ordine și securitate publică.

Totodată, întru îndeplinirea misiunii date, INSP asigură realizarea următoarelor funcții:

- desfășoară activități de menținere a ordinii și securității publice, a siguranței persoanelor, de identificare și contracarare a acțiunilor ce atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private sau publice, precum și a altor interese legitime ale comunității;

- desfășoară acțiuni de asigurare a ordinii publice cu ocazia întrunirilor, manifestărilor cultural-sportive și a altor activități similare, precum și de restabilire a ordinii publice, conform legislației;

- prevenirea faptelor ilegale generatoare de infracțiuni și contravenții;

- coordonarea, organizarea și monitorizarea activităților de interacțiune comunitară, siguranță minori și activități de patrulare;

- implementarea politicilor pe domeniul ordinii și securității publice, de prevenire și combatere a violenței în familie, protecției drepturilor copilului;

- transpunerea și implementarea politicilor statului ce țin de prevenirea faptelor ilegale generatoare de infracțiuni și contravenții, precum și în domeniul securității publice și siguranței rutiere;

- monitorizarea realizării activității polițienești comunitare de către subdiviziunile teritoriale din subordinea Inspectoratului General al Poliției, precum și identificarea percepției cetățenilor privind nivelul de siguranță în comunitate;

– cercetarea, evaluarea și descrierea delincvenței și a formelor de manifestare ale acesteia.

Următorul nivel organizațional este cel teritorial. Respectiv, Poliția se organizează în subdiviziuni teritoriale, entități ale Poliției, de competență teritorială, corespunzător împărțirii administrativ-teritoriale, cu sau fără personalitate juridică, aflate în subordinea Inspectoratului, care sunt amplasate și își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrativ-teritoriale.

Prin această organizare se asigură respectarea principiului teritorialității, atât în cadrul procedurii penale, cât și procedurii contravenționale. Astfel, Codul contravențional, făcând referință la autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale, stabilește că acestea „se soluționează de către autoritatea competentă în a cărei rază teritorială a fost săvârșită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în a cărei rază teritorială s-a consumat ori a fost curmată contravenția” [19].

Totodată, Instrucțiunile privind modul de primire, înregistrare, evidență și examinare a sesizărilor și a altor informații despre infracțiuni, în pct. 11 prevăd că: „În cadrul MAI completarea registrelor nr. 1 și nr. 2 se efectuează de către unitățile de gardă ale organelor teritoriale sau ale celor specializate.”

În acest sens, sesizările cu privire la infracțiuni se înregistrează în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (Registrul nr.1), iar alte informații cu privire la infracțiuni și incidente, respectiv, în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente (Registrul nr.2), care sunt considerate drept documente unice de evidență primară.

Pct. 29 prevede că: „În cazul parvenirii altor informații referitoare la infracțiuni examinarea cărora nu este în competența teritorială a organului în care a parvenit informația, persoana responsabilă a subdiviziunii în care a

parvenit informația înregistrează în registrul nr. 2 informația parvenită, informând imediat organul teritorial competent prin intermediul liniei telefonice” [20].

În municipiul Chișinău și în Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia se organizează și funcționează direcții de poliție, care au în subordine inspectorate de poliție. Astfel, în cadrul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău se organizează și funcționează secții și servicii, precum și Inspectoratele de poliție Centru, Râșcani, Ciocana, Botanica și Buiucani, corespunzător organizării administrativ-teritoriale a municipiului. În cadrul Direcției de Poliție a UTA Gagauz-Yeri se organizează și funcționează Inspectoratele de poliție Comrat, Ceadâr-Lunga și Vulcănești, secții și servicii responsabile de domeniile de activitate care alcătuiesc structura internă a direcției.

În municipii și raioane se organizează și funcționează inspectorate de poliție teritoriale subordonate Inspectoratului General al Poliției, care se creează corespunzător organizării administrativ-teritoriale, în funcție de întinderea teritoriului, numărul populației și importanța obiectivelor economice și sociale.

Astfel, la moment activează 42 de inspectorate de Poliție, dintre care cinci în cadrul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, trei în cadrul Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia, iar altele 34 în orașele de reședință ale raioanelor și municipiilor.

Inspectoratul de poliție teritorial este condus de un șef, numit și eliberat din funcție de către șeful Inspectoratului General al Poliției, care este asistat de un șef adjunct, numit și eliberat din funcție de către șeful IGP la propunerea șefului Inspectoratului de poliție.

Conducerea Inspectoratului de poliție dirijează nemijlocit activitatea secțiilor și sectoarelor de poliție (cu excepția activității procesual-penale), reieșind din prioritățile strategice și sarcinile trasate de către IGP și MAI.

Inspectoratul teritorial de poliție realizează sarcinile IGP, în scopul de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei

prin activități de menținere și asigurare a ordinii publice, prevenire, descoperire și investigare a infracțiunilor și contravențiilor, apărării intereselor societății și ale statului de orice atentate criminale și alte acțiuni ilegale [21].

În vederea realizării atribuțiilor sale, Inspectoratul teritorial de poliție cooperează atât cu organele de drept, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu asociațiile și organizațiile neguvernamentale, mass-media, cu persoanele fizice și juridice, cât și cu organele similare din alte state, cu organizațiile internaționale polițieneste.

Controlul asupra activității Inspectoratului de poliție este exercitat de către Inspectoratul General al Poliției, Procuratură, alte autorități ale administrației publice, precum și de organizațiile naționale și internaționale care asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în temeiul și limitele prevăzute de legislație și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Controlul activității de urmărire penală a subdiviziunii constituite în cadrul Inspectoratului de poliție poate fi efectuat în exclusivitate de către Procuratura competentă sau de către Direcția generală urmărire penală a IGP.

Structura clasică a unui Inspectorat teritorial de poliție este următoarea:

1. Conducerea, alcătuită din șef și șeful adjunct;

2. Subdiviziuni de administrare și suport:

Secția coordonare operațională, inclusiv Serviciul de gardă;

Secția resurse umane;

Serviciul asistență juridică;

Contabilitatea;

Serviciul logistic;

Secretariat;

Totodată, în mod suplimentar în unele inspectorate sunt organizate următoarele subdiviziuni: Dispeceratul Zonal, Serviciul de presă și relații publice, Serviciul comunicații, Serviciul interacțiune justiție, Serviciul detenție și escortă.

3. Servicii subordonate specializate cu funcții operaționale:

Secția urmărire penală;

Secția investigații infracțiuni cu următoarele servicii: Serviciul poliției criminale, Serviciul analize crime, Serviciul criminalistic;

Secția securitate publică alcătuită din: Serviciul interacțiune comunitară, Serviciul patrulare, Serviciul supraveghere tehnică și accidente rutiere, Serviciul supraveghere armament și activități licențiate.

Între subdiviziunile Inspectoratului se stabilesc relații de subordonare și de cooperare. Relațiile de subordonare reflectă transmiterea sarcinilor și raportarea modului de realizare a acestora pe poziție ierarhică, iar relațiile de cooperare se stabilesc în raport cu funcțiile și conform regulamentelor de activitate ale subdiviziunilor Inspectoratului, care de cele mai multe ori se află la același nivel organizațional, adică pe poziții de egalitate.

Sectoarele de poliție reprezintă unități inferioare ale Poliției care pot fi create conform principiului teritorial și numărului de populație, ținându-se cont de amplasarea obiectivelor importante, precum și de așezarea compactă a localităților deservite. Astfel, acestea se creează pentru un număr de localități unde populația nu depășește, de regulă, 20-25 mii de locuitori.

Totodată, principiile de delimitare ale hotarelor sectoarelor de poliție în raza localităților urbane sunt constituite de situația operativă de pe teritoriul de competență (configurația teritoriului, populația, obiectivele economice și social-culturale, zonele de interes operativ, comerciale și de agrement, etc.), precum și de resursele umane și logistice alocate pentru acoperirea lor [21].

Sectorul de poliție este condus de către un șef, care dirijează operațional activitatea efectivului din cadrul sectorului. În componența sectorului de poliție activează ofițeri, ofițeri superiori, subofițeri de sector, ofițeri și subofițeri de investigații, proporțional numărului de locuitori deservit de către sectorul de poliție.

Totodată, angajații sectorului se subordonează operațional și funcțional șefului sectorului de poliție, iar coordonarea activității de serviciu și asistența metodologică este asigurată de către conducătorii secțiilor pe domeniile de activitate din cadrul Inspectoratului teritorial de poliție.

Coordonarea și dirijarea operațională a activității sectoarelor de poliție este exercitată de către Secția securitate publică a Inspectoratului teritorial de poliție. Conform Ordinului IGP nr.365 din 24.10.2016 este stabilit că Secția securitate publică din cadrul Inspectoratului teritorial de poliție reprezintă o subdiviziune specializată, structurală, cu atribuții de organizare, dirijare, monitorizare și control al activității în domeniul securității publice, iar funcțiile de bază ale acestea sunt:

- interacțiunea cu membrii comunității, exponenți reprezentativi ai acesteia (autoritățile administrației publice centrale și locale), și organizarea interacțiunii cu aceștia întru realizarea climatului de securitate publică;
- prevenirea faptelor ilegale generatoare de infracțiuni și contravenții;
- controlul asupra domeniilor activității licențiate, potrivit competențelor stabilite;
- acordarea serviciilor calificate populației pe domeniile de activitate;
- transpunerea și implementarea politicilor statului referitoare la prevenirea faptelor ilegale generatoare de infracțiuni și contravenții, precum și în domeniul securității publice.

Misiunea sectorului de poliție este ca prin măsuri speciale de investigație și prin acțiuni procesual-penale, exercitate în condiții legale, să asigure pe întreg sectorul administrativ deservit prevenirea și combaterea infracționalității, constatarea și investigarea infracțiunilor și contravențiilor, identificarea persoanelor care le-au comis și, după caz, căutarea acestora, precum și menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice, asigurarea siguranței persoanei, prevenirea infracțiunilor și contravențiilor, constatarea

contravențiilor și aplicarea sancțiunilor contravenționale, potrivit legislației [22].

După părerea noastră, prevederile date ar fi trebuit inversate, or activitatea de bază a Sectorului de poliție și a majorității angajaților din cadrul acestuia ține de realizarea competențelor de ordine și securitate publică și, ulterior, a competențelor privind investigarea și prevenirea criminalității.

Funcțiile de bază ale Sectorului de poliție sunt:

- apărarea vieții, sănătății, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, constatarea și investigarea infracțiunilor, urmărirea persoanelor care le-au săvârșit;
- garantarea siguranței persoanei prin menținerea ordinii și securității publice, prevenirea și combaterea infracțiunilor și contravențiilor;
- acordarea asistenței, conform condițiilor și modului stabilit de legislație, cetățenilor, autorităților administrației publice, instituțiilor și organizațiilor în vederea protecției drepturilor și exercitării atribuțiilor lor stabilite de lege, organizarea adecvată a acțiunilor desfășurate pe domeniul de competență în vederea consolidării încrederii populației față de Poliție, precum și asigurarea transparenței activităților desfășurate.

Personalul Sectorului își organizează activitățile în baza Planului de lucru al Sectorului de poliție (întocmit trimestrial), materialelor aflate la examinare și atribuțiilor determinate, iar pentru îndeplinirea activităților de serviciu, personalul Sectorului are competență teritorială în cadrul sectorului administrativ deservit, care este stabilită în fișa postului. În caz de continuare a unei măsuri sau activități specifice, se poate acționa, în condițiile legii, și în raza teritorială a altor unități de poliție în modul prevăzut de actele departamentale.

Referitor la problemele existente ce vizează aspectele organizaționale, cu toate că au fost făcute schimbări și reorganizări necesare

exercitării competențelor conform așteptărilor societății, acestea sunt încă imperios necesare în vederea asigurării realizării competențelor atribuite.

De exemplu, unul din angajamentele asumate de MAI a vizat regionalizarea Poliției, respectiv în baza viziunii strategice elaborate în anul 2017 a fost determinat scopul regionalizării activității Poliției, ca fiind optimizarea organizatorică și funcțională în profil teritorial, pentru realizarea echilibrului necesare între diferitele categorii de atribuții și de personal, prin plasarea competențelor manageriale, operative și administrative la nivelurile optime de eficacitate, în vederea creșterii calității serviciului public și a gradului de îndeplinire a atribuțiilor și misiunilor specifice.

Implementarea viziunii date ar fi permis gestionarea mai eficientă a unităților de personal (redistribuirea funcțiilor suplimentare din serviciile administrative către cele operaționale), creșterea nivelului de recrutare și selectare a personalului, economisirea mijloacelor financiare și logistice, optimizarea proceselor de activitate.

Faptul dat a fost reflectat și în Raportul Final „Monitorizarea civică a reformei poliției în Republica Moldova”, elaborat de Asociația Promo-LEX, care indică că „nu a fost efectuată regionalizarea Poliției în vederea asigurării suportului operativ și administrativ al inspectoratelor de poliție.” În anul 2017 a fost aprobată Viziunea de concept privind regionalizarea activității Poliției, care stabilește înființarea a cinci direcții regionale de Poliție (pe lângă cele existente urmau a fi create Direcțiile de poliție Nord, Centru și Sud).

Astfel, pe parcursul anului 2017 au fost regionalizate structurile de suport din cadrul Direcției de Poliție a mun. Chișinău și ale Direcției de Poliție UTA Gagauz-Yeri, fiind aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției de Poliție a mun. Chișinău, care urma să servească drept model pentru elaborarea regulamentelor direcțiilor regionale. Ulterior, în martie 2020, în Parla-

ment a fost depus un proiect de lege care era în măsură să asigure condițiile legale pentru regionalizarea Poliției, însă aprobarea acestuia a fost tergiversată pe parcursul anului. La începutul lui 2021, fiind supus votului pentru lectura a doua, proiectul nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi aprobat. Astfel, Promo-LEX a constatat că regionalizarea Poliției a eșuat în perioada 2016–2020 și a apreciat acest caz drept o dovadă a lipsei de voință politică pentru îndeplinirea angajamentelor asumate atât prin documentele strategice, cât și prin acordurile încheiate cu partenerii de dezvoltare” [23, p.19-20].

După cum vedem, acest deziderat nu a fost implementat, neavând susținerea politică necesară, respectiv, urmează a se reveni la ideea dată prin finalizarea procesului de regionalizare propus spre implementare, atunci când contextul, în special cel politic, va fi prielnic, iar modificările la Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului vor oferi temeiul legal de a extinde conceptul de regionalizare al Poliției.

În aceeași ordine de idei, se pliază și absența capacității de menținere și asigurare a ordinii și securității publice, aproape inexistentă la inspectoratele teritoriale. Acest fapt este agravat și de lipsa de capacitate a Carabinierilor, care nu dețin structuri teritoriale capabile să desfășoare misiuni de restabilire a ordinii și securității publice pe întreg teritoriul național.

Faptul dat a fost condiționat și de implementarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020, respectiv Planul de acțiuni privind implementarea acesteia, determina în pct. 1.4. – Reorganizarea sistemului de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, subacțiunea dedicată 1.4.3. – Desconcentrarea activităților de menținere și asigurare a ordinii publice la nivelul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției [24].

Acest proces a rămas nerealizat, cu anumite excepții valabile pentru Direcția de poliție a mun. Chișinău, din lipsa de resurse umane, echipament și alte dotări, infrastructură

modernizată, acoperire financiară, în special pentru a asigura retribuirea muncii, care ar fi permis realizarea competențelor de menținere și asigurare a ordinii publice de către subdiviziunile teritoriale ale Poliției.

Raportul final „Monitorizarea civică a reformei poliției în Republica Moldova” menționat supra, în contextul finalizării implementării Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020, a stabilit anumite recomandări pentru Inspectoratul General al Poliției, care urmează a fi realizate în următorii ani, cum ar fi: desconcentrarea activităților de menținere și asigurare a ordinii publice la nivelul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, prin punerea la dispoziția subdiviziunilor teritoriale ale Poliției a competențelor și efectivelor necesare gestionării situației la nivel local; completarea numărului echipelor de reacționare la apelurile de urgență ale cetățenilor conform necesităților inspectoratelor de poliție [23, p.45].

Inspectoratul General de Carabinieri (în continuare IGC) este o autoritate specializată a statului, cu statut militar, aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin executarea atribuțiilor de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, de prevenire și descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, de protecție a obiectivelor de importanță deosebită, de prevenire și combatere a terorismului, de asigurare a regimului stării de urgență, de asediu sau de război [25] și își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Este unanim recunoscut că IGC dispune de statut dual, face parte atât din sistemul național de ordine și securitate publică, cât și din sistemul național de apărare, respectiv exercită, pe timp de pace, atribuții polițienești, iar pe timp de asediu sau de război, atribuțiile specifice Forțelor Armate în condițiile prevăzute de legislație.

Autorii Guțuleac V., Comarnițaia E. și Spînu I. consideră că locul Inspectoratului Ge-

neral de Carabinieri ca subiect al activității polițienești, fie în structura Ministerului Afacerilor Interne, fie în structura Ministerului Apărării necesită un studiu separat și complex. Autorii respectivi sunt de părerea că această subdiviziune ar putea avea un statut de sine stătător, să activeze sub patronatul președintelui Republicii Moldova și să fie coordonată: în procesul activității privind asigurarea ordinii de drept de către Ministerul Afacerilor Interne; la declararea stării de asediu sau de război de către Statul Major General al Forțelor Armate [3, p.66].

Nu putem fi de acord cu propunerea dată, atât din punct de vedere organizațional, cât și funcțional din mai multe considerente. Astfel, corectitudinea determinării și amplasării Carabinierilor în cadrul MAI și-a demonstrat viabilitatea pe parcursul anilor, fiind parte a proceselor desfășurate în cadrul domeniului de ordine și securitate publică. Mai mult decât atât, starea de asediu sau de război este o situație ipotetică, cu caracter extraordinar, care atentează la securitatea statului și însăși existența acestuia, pe când activitatea permanentă – în cadrul căreia de către Carabinieri sunt realizate competențele polițienești – este cotidiană. Astfel, putem afirma cu toată certitudinea: competențele polițienești legate de menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii publice sunt primordiale în activitatea acestei subdiviziuni, fapt prin care considerăm că locul acestei autorități publice este anume în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. La fel, pe intern au fost stabilite mecanisme de conlucrare, interacționare și coordonare a activităților și măsurilor legate de realizarea competențelor de ordine publică, în special în raport cu activitățile desfășurate de Poliție. Instruirea comună, procesele manageriale și operaționale, accesarea asistenței externe, corelarea documentelor de politici cu prioritățile de dezvoltare instituțională, toate au un aspect integrat și comun, ceea ce asigură un loc bine determinat al Carabinierilor în cadrul MAI.

Totodată, legislația stabilește și prioriti-

zează atribuțiile IGC în următoarele domenii de activitate:

1) menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice, protecția drepturilor și libertăților legitime ale persoanei și ale comunității;

2) prevenirea și descoperirea infracțiunilor și a contravențiilor;

3) prevenirea și combaterea terorismului;

4) paza și protecția obiectivelor de importanță deosebită și a transporturilor;

5) asigurarea regimului stării de urgență, de asediu și de război [26].

Referindu-ne la structura Inspectoratului General de Carabinieri, aceasta este următoarea:

- Comandamentul General;
- direcțiile regionale;
- unitățile militare;
- subdiviziunile cu destinație specială;
- subdiviziunile de suport operațional.

Comandamentul General este unitatea centrală de administrare și control a Inspectoratului General de Carabinieri, care planifică, organizează, conduce, coordonează și controlează activitatea structurilor din subordine, asigură cooperarea și colaborarea cu celelalte instituții ale statului, organisme și organizații guvernamentale și neguvernamentale din țară și din străinătate.

Acesta este condus de comandantul general, numit în funcție prin hotărâre de Guvern, pe un termen de 5 ani, la propunerea ministrului Afacerilor Interne, iar în îndeplinirea atribuțiilor sale, Comandantul General este asistat de adjuncți, numiți și eliberați din funcții de către ministrul Afacerilor Interne, la propunerea acestuia.

Comandamentul General planifică, organizează, conduce, coordonează și controlează activitatea structurilor din subordinea Inspectoratului, asigură cooperarea și colaborarea cu celelalte instituții ale statului, organisme și organizații guvernamentale și neguvernamentale din țară și din străinătate, de asemenea exercită alte atribuții conținute în competența sa [25].

Subdiviziunile regionale subordonate Comandamentului sunt următoarele: Direcția regională „Centru”, Direcția regională „Nord” și Direcția regională „Sud”. De exemplu, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Direcției regionale „Centru” prevede că, pentru realizarea funcțiilor de bază, Direcția își exercită atribuțiile prin intermediul subdiviziunilor sale structurale. Astfel, în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice, al protecției drepturilor și libertăților legitime ale persoanei și ale comunității, Direcția realizează următoarele activități:

– apără viața, integritatea corporală și libertatea personală, proprietatea publică și privată, interesele legitime ale cetățenilor, ale comunității și ale statului;

– execută misiuni de asigurare a ordinii și securității publice cu ocazia întrunirilor, a manifestărilor sportive, cultural-artistice, a întrunirilor cu caracter religios, sau cu ocazia altor evenimente publice care implică aglomerații de persoane;

– execută misiuni de restabilire a ordinii publice atunci când aceasta a fost tulburată prin orice fel de acțiuni sau fapte ce contravin cadrului normativ;

– execută, la solicitarea Inspectoratului General al Poliției, în baza planurilor comune de activitate sau a planurilor speciale, a ordinelor sau a dispozițiilor ministrului Afacerilor Interne, misiuni de menținere a ordinii și securității publice pe întreg teritoriul țării, precum și misiuni aferente domeniului circulației rutiere;

– execută, la solicitarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, în baza planurilor de cooperare, misiuni de asigurare și restabilire a ordinii publice în punctele de trecere a frontierei de stat;

– execută misiuni de asigurare și restabilire a ordinii publice în timpul vizitelor oficiale sau al altor activități la care participă înalți demnitari de stat;

– limitează sau interzice temporar circulația transportului și a pietonilor pe străzi și

pe drumuri, precum și accesul persoanelor pe anumite porțiuni de teren sau spre anumite locuri, cu ocazia desfășurării misiunilor de asigurare și restabilire a ordinii publice în timpul organizării unor întruniri sau a altor evenimente publice care implică aglomerări de persoane [27].

Următoarea categorie sunt structurile subordonate cu competență teritorială generală: Unitatea militară 1001, Unitatea militară 1002, Unitatea militară 1003, Unitatea militară 1045, Unitatea militară 1006 (Centrul de instrucție), Batalionul cu destinație specială „Scorpion”, Secția pregătire fizică și sport, Centrul de asigurare, Dispeceratul operațional, Direcția medicală, Direcția ceremonial-militari.

Unitatea militară 1001 este una mobil-operativă, cu o companie la Căușeni; Unitatea Militară 1002 este responsabilă de paza și apărarea misiunilor diplomatice; Unitatea militară 1003 – mobil-operativă, este dislocată în mun. Bălți; Unitatea militară 1045 – mobil-operativă, se află amplasată în mun. Comrat, cu o companie la Cahul [12, p.101].

În urma constatărilor Raportului Final „Monitorizarea civică a reformei poliției în Republica Moldova”, este indicat că „nu a fost finalizat procesul de delimitare clară a competențelor de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice între Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri. Deși în 2018, prin Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, a fost stabilit rolul și locul IGP și IGC în sistemul dual de ordine și securitate publică, intrarea în vigoare a prevederilor privind transferul atribuțiilor de restabilire a ordinii publice de la Poliție către Carabinieri a fost amânată de la 1 ianuarie 2021 până la 1 ianuarie 2022 [23, p.24].

Lucrul dat s-a datorat lipsei capacității statului de potențare a carabinierilor cu resurse umane suficiente, dar și de a asigura dotările și acoperirea financiară necesară. Cu toate acestea, Inspectoratul General de Carabinieri a preluat, începând cu 1 ianuarie 2022, activita-

tea de restabilire a ordinii publice, care până la această dată era realizată, în mare parte, de către Poliție. La fel, evenimentele publice cu grad de risc sporit sunt gestionate prin implicarea, în mare parte, a forțelor și resurselor Carabinierilor.

Astfel, la ziua de astăzi, menținerea ordinii publice este misiunea principală a Poliției, realizată prin activități specifice executate de subdiviziunile responsabile, iar restabilirea ordinii publice este misiunea principală a Inspectoratului General de Carabinieri. Asigurarea ordinii publice este o misiune secundară atât pentru Poliție, cât și pentru Carabinieri și poate fi realizată independent sau prin sprijin reciproc, respectiv de ambele autorități în funcție de caracterul evenimentului și condițiile de desfășurare a acestuia.

Vorbind despre problematica organizării activității și realizării competențelor, Analiza funcțională a MAI, realizată în anul 2015, prevedea expres – Carabinierii au probleme de sistem organizațional (acoperire teritorială nesatisfăcătoare); de personal (deficit, utilizare neadecvată, ritm lent al profesionalizării); de asigurare tehnico-materială (insuficiență, uzură accentuată) [12, p.109].

Raportul privind analiza funcțională a Inspectoratului General de Carabinieri, elaborat în anul 2019, făcând o caracteristică a serviciului/competenței de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, a protecției drepturilor și libertăților legitime ale persoanei și comunității determină următoarele probleme: dispunerea unităților de Carabinieri în orașele mari și lipsa mobilității favorizează asigurarea serviciului în comunitățile urbane, mediul rural fiind în prezent insuficient acoperit; nu există mecanismul interdepartamental fluent de cooperare cu Poliția în ceea ce privește menținerea ordinii și securității publice (schimb de informații, analiza situației, planificarea acțiunilor comune în raport de necesități, care asigură eficacitatea acțiunii, exclude suprapunerile, concentrarea nejustificată de forțe și mijloace, risipă de timp și resurse; IGC

nu are atitudine proactivă, ci reactivă, generată de faptul că este furnizor de resurse pentru Poliție și nu partener egal [28, p.105-108].

Totodată, până la moment persistă anumite probleme în procesul de asigurare a ordinii și securității publice în cadrul evenimentelor, cum ar fi: cadrul legal nu stabilește clar obligativitatea autorității publice locale de a include Carabinierii în comisia de avizare a întrunirilor publice, nu este reglementată procedura de informare a Carabinierilor de către organizatorii evenimentelor publice, personalul este parțial pregătit pentru misiuni de asigurare și este capabil să asigure managementul întrunirilor publice cu grad scăzut și mediu de risc. Pentru întrunirile publice cu grad ridicat de risc este nevoie de suport conceptual, tactici, tehnici și procedee, personal pregătit, dotare și echipare corespunzătoare.

Nu în ultimul rând, calitatea datelor și informațiilor, mecanismul de obținere a acestora și capacitatea de analiză sunt în stare incipientă, fapt ce nu permite realizarea activităților de planificare, organizare și coordonare a forțelor în cadrul asigurării și restabilirii ordinii publice la nivelul scontat.

Concluzie. Cu toate că în ultima perioadă au fost realizate mai multe activități menite să asigure o organizare eficientă și în corespundere cu cele mai înalte standarde internaționale, aspectul funcțional încă urmează a fi ajustat și dezvoltat atât în cadrul Poliției, cât și în cel al Inspectoratului General de Carabinieri. În ordinea dată de idei persistă anumite impedimente de ordin obiectiv și subiectiv, cum ar fi:

– lipsa resurselor financiare suficiente pentru a dezvolta dotările cu echipament performant, a renova infrastructura învechită și a asigura o mobilitate sporită;

– lipsa resurselor umane pregătite și

motivate suficient; or, remunerarea urmează a fi majorată pentru a stimula angajații să nu părăsească activitatea și a ridica nivelul de atracție a profesiei. De asemenea, fluctuația de personal este o problemă care persistă, iar investițiile făcute în instruirea și pregătirea profesională se pierd odată cu întreruperea raporturilor de muncă;

– lipsa unor proceduri de operare standard, respectiv, dacă în cadrul Poliției în ultimii ani au fost elaborate și puse în aplicare peste o sută de astfel de proceduri pe cele mai importante procese organizaționale și funcționale, în cadrul Inspectoratului General de Carabinieri acestea abia urmează a fi dezvoltate.

Totodată, urmează a fi clarificate următoarele aspecte:

– realizarea în continuare a procesului de dezvoltare/modernizare a infrastructurii subdiviziunilor IGP și IGC, în special a sectoarelor de poliție;

– finalizarea procesului de regionalizare a Poliției;

– optimizarea resurselor limitate disponibile prin direcționarea acestora către cele mai stringente procese;

– suplinirea numărului de angajați în cadrul sectoarelor de poliție;

– alocarea resurselor umane pentru IGC în vederea acoperirii deficitului de personal rezultat în procesul demilitarizării și profesionalizării;

– operaționalizarea sectoarelor de poliție prin crearea echipajelor de patrulare;

– asigurarea proactivă a activităților de menținere și asigurare a ordinii publice;

– anticiparea fenomenelor negative ce pot atenta la ordinea și securitatea publică, cu stabilirea unor algoritmi de reacție și răspuns.

Bibliografie:

1. Belecciu Ș., Antoci A. Protecția juridică a drepturilor omului în activitatea Poliției,

suport de curs. Chișinău: Ed. Cartea militară, 2019. 180 p.

2. Guceac I., Voicu P. Experiența statelor euro-

- pene în asigurarea ordinii publice și respectarea drepturilor omului. În: *Administrarea Publică*, nr. 3, 2018, p. 31-37.
3. Guțuleac V. ș.a. Coraportul dintre obligațiile și împuternicirile Inspectoratului General de Carabinieri ca subiect al activității polițienesci. În: *Jurnalul Național: Teorie și Practică*, Decembrie, 2021, p. 62-71.
  4. Postovan D. Dreptul polițienesc și „dreptul discreționar”. În: *Revista Națională de Drept*, nr. 5, 2015, p. 22-34.
  5. Furtună D. Homo Aggressivus: De ce nu se opresc războaiele și violența. Chișinău, 2015. 675 p.
  6. Manual pentru formatorii polițiștilor „Formare pentru polițiști din perspectiva drepturilor fundamentale”, elaborat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2018.
  7. Draghici I. Conceptul de ordine publică și reflectarea lui în legislația actuală. București: Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, 2007.
  8. René L. Police. Dictionnaire encyclopédique de théorie et de sociologie du droit. Paris, 1993.
  9. Boeșteanu C. ș.a. Drept polițienesc (manual). Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2006. 264 p.
  10. Erhan I. Analiza competențelor poliției prin prisma protecției drepturilor omului (Aspecte teoretice și practice). În: *Integrare prin cercetare și inovare, Științe juridice și economice. Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională*. Chișinău, CEP USM, 2020, p. 219-225.
  11. Legea nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 01.03.2013, nr. 42-47, art. 145.
  12. Raport privind analiza funcțională a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Chișinău, 2015, 353 p.
  13. Legea nr. 218 din 23 aprilie 2002 (republicată) privind organizarea și funcționarea Poliției Române. În: *Monitorul Oficial al României*, 02.03.2020, nr. 170.
  14. Prună Ș. Managementul organizației Poliției, curs universitar. București: Universul Juridic, 2012. 330 p.
  15. Postovan O. Statutul, locul și rolul Poliției comunitare în cadrul politicilor de ordine publică orientate către comunitate. În: *Culegerea materialelor Conferinței științifice cu participare internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice”*. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2022, p. 402-414.
  16. Hotărârea Guvernului nr. 547 din 12-11-2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 22.11.2019, nr. 346-351, art. 857.
  17. Ordinul MAI nr. 297 din 20.06.2022 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național de Investigații din subordinea Inspectoratului General al Poliției”.
  18. Ordinul MAI nr. 351 din 05.08.2020 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea Inspectoratului General al Poliției”.
  19. Codul contravențional al Republicii Moldova din 24.10.2008. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 10.01.2009, nr. 3-6.
  20. Ordinul Interdepartamental al Procurorului General, ministrului Afacerilor Interne, directorului general al Serviciului Vamal, directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 121/254/286-O/95 din 18.07.2008 „Cu privire la evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni”.
  21. Ordinul IGP nr. 342 din 25.08.2021 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de poliție din subordinea Inspectoratului

- General al Poliției”.
22. Ordinul IGP nr. 365 din 24.10.2016 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Secțiilor securitate publică, Sectoarelor și Posturilor de poliție din cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției”.
23. Raportul final privind „Monitorizarea civică a reformei poliției în Republica Moldova”, Asociația „Promo-LEX”, Chișinău, 2021, 52 p.
24. Hotărârea Guvernului nr. 587 din 12.05.2016 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 20.05.2016, nr. 134-139, art. 645.
25. Legea nr. 219 din 08.11.2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.12.2018, nr. 462-466, art. 770.
26. Hotărârea Guvernului nr. 332 din 18.07.2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General de Carabinieri. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.07.2019, nr. 241-243, art. 439.
27. Ordinul IGC nr. 152 din 20.03.2020 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Direcției regionale „Centru” a Inspectoratului General de Carabinieri”.
28. Raportul privind analiza funcțională a Inspectoratului General de Carabinieri, Chișinău, 2019, 249 p.

DESPRE AUTOR

Ianuș ERHAN,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: ianuserhan@yahoo.com
<https://orcid.org/0000-0003-4110-8133>*